

**Kulturstråk
SUNDBORN**

Kulturstråkets märke, utformat av Titti Lorentzon

Kulturstråk Sundborn

Inledning

Sundborns Sockens Utvecklingsplan för Sundbornsbyn lyfter fram idén om stråk med skyltar och informationsmaterial om byns kultur och natur, för att underlätta för besökare och bybor att se och upptäcka intressanta platser, händelser och byns historia. Syftet är att stärka bygden och förnya och utveckla byns attraktivitet som turist- och bostadsort.

Bakgrund

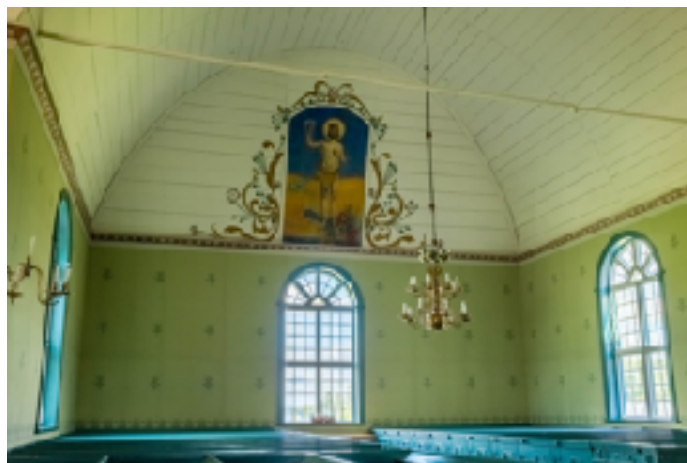
En arbetsgrupp i byn har under 2016 och 2017 arbetat ideellt med projektet Kulturstråk Sundborn. Gruppen har samarbetat med många i byn, med Världsarvsrådet, Kommunen, Länsstyrelsen, Dalarnas Museum, Carl Larssongården, Stora Hyttånäs, Sundborns församling, Sundborns Hembygdsförening, Sundborns skola m fl. Idén med arbetet har varit att underlätta för många att upptäcka Sundborns konst och historia och att göra det lättare att få en glimt av det som är speciellt och karaktäristiskt - till fots i byn. Det handlar om att göra byn lite intressantare för besökare och presentera det på svenska och engelska, så att många turister kan hänga med.

Falu kommun har bidragit med kommunutvecklingsmedel för projektet. Arbetsgruppen, som har bestått av Klas Frieberg, Caroline Edman, Anna-Karin Öhlund, Annika Göransson och Lars Ingelström, har tagit fram en grafisk profil och texter, kartor, bilder och illustrationer till ett 40-tal skyltar som man placerat ut och monterat i byn. Gruppen har också tagit fram kompletterande information, som finns tillgänglig på Sockenrådets hemsida via koder och adresser på respektive skylt. Colin Gordon har på ideell väg översatt texter till engelska. Titti Lorentzon har utformat den grafiska profilen och Peter Wettwerberg har stått för layouten av skyltar och informationsmaterial. Printeliten har tryckt materialet för Kulturstråket.

Det här är byns eget kulturstråk och Sundborns Sockenråd och Hembygdsförening står som utgivare. Förhoppningen är att stråken ska sprida kunskap och glädje och inspirera till nya idéer som bidrar till en attraktiv byggd.

Grafisk manual

Logotyp, teckensnitt, färger, markeringar av stråk och principer för skyltars utformning redovisas i den grafiska manualen. Symbolen och logotypen för Kulturstråket är inspirerad av Carl Larssons dekorelement i Sundborns kyrka. Dekoren, i form av en stilliserad tallkvist, målade Carl Larsson på kyrkans väggar för att öka hemtrevnaden i kyrkorummet. Genom att använda detta dekorelement knyter vi an till den unika konst- och kulturmiljön som finns i byn. De färgskalor som används är också inspirerade av interiören i Sundborns kyrka.

Manualen är inspirerad av Sundborns kyrka

Kulturstråk - Carl Larssons fotspår

Stråket lyfter fram platser i byn där konstnären Carl Larsson har målat och skapat några av sina tavlor kring sekelskiftet 1900. På 20 olika platser i byn finns nu skyltar med en bild av tavlan och en kommentar av konstnären själv eller av arbetsgruppen. Här kan man se och reflektera över hur Carl Larsson har tolkat platsen och vilka förändringar som skett de senaste 100 åren. Informationen på skyltarna gör att man kommer konstnären lite mer inpå livet, samtidigt som man kan jämföra stämningar, miljöer och verksamheter i byn i ett sekelperspektiv. Platserna för dessa skyltar finns markerade på två informationstavlor i byn och i foldrar om Kulturstråk Sundborn, som finns tillgängliga i byn, på turistbyrån i Falun och på Sockenrådets hemsida.

Carl Larssons tavlor visar flera platser där byn har förändrats drastiskt under senaste seklet.

Kulturstråk - Upptäck Sundbornsbyn

Kulturstråkets symbol och märke, en tallkvist, sitter på stolpar för att visa vägen runt ett promenadstråk i byn på 4 kilometer. Längs stråket sitter 20 skyltar som visar bilder och berättelser om platsers och byggnaders historia, intressanta händelser och anekdoter. I vissa delar av byn har det skett omvälvande förändringar vid sekelskiftet 1900 och nya vägar genom byn har ändrat byns karaktär vid mitten av 1900-talet. På vandring runt byn kan man läsa om alltifrån den mangefika timmerrännan, den viktiga fredsmilen och Stinans båthus, till den duktiga målare Persson som hjälpte Carl att forma sitt hem, varför Sundborns karlar kallas träflaskor och den arga jättinnan på Hoberget.

Informationstavlan visar en överblick över stråken. Följ vägvisningen och upptäck Lilla Sundborn och Stora Hyttnäs trädgård.

Budget

Projektet har erhållit 180 000 kronor från Falu kommuns kommunalsutvecklingsmedel, som har använts för utlägg och särskilda insatser. Budget och utfall redovisas här.

Utlägg	Budget/prognos	Utfall
Kartor, bilder	4 000	3 952
Skyltar - underlag	109 000	115 800
Skyltar - tryckning	25 000	31 057
Siluetter CL	10 000	9 112
Skyltställ	22 000	10 433
Invigning, övrigt	10 000	9 470
Summa	180 000	179 824

Prognos och utfall stämmer i stort överens. Den skillnad som rör arbetet med skyltställ handlar om att arbetsgruppen själv har gjort en större ideell insats med att montera skyltar för att kompensera en viss ökad kostnad för att producera skyltarna.

Invigning

Kulturstråk Sundborn invigdes 6 juni 2017 på Bondes gård.

Festlig invigning av kulturstråket med Carl Larsson (Jerker Dalström) och kommunalråd Susanne Norberg som hedersgäster.

Sundbornsskolan

Sundbornsskolan visar platser som man tycker är fina i byn. !5 teckningar ställdes ut under invigningen av kulturstråket.

Fortsatta insatser

Sundborns Hembygdsförening samlar de andra intressenterna i byn för att komma överens om hur stråken ska förvaltas och skötas om. Ambitionen är att successivt utveckla informationen om stråken på Sockenrådets hemsida, både i form av text, bilder och berättelser. Informationen ska bland annat anpassas till barn.

Det är en förhoppning att skolan upplever att de kan ha nytta av informationen i stråken som en del i sin verksamhet och undervisning.

Det finns möjligheter att utveckla användningen av stråken med guidade vandringar och fortsätta att anordna nya kulturstråk i byn. Bland annat skulle Sundborns Hembygdsförening och Sundborns Bibliotek kunna ha intresse av att sprida information från sina verksamheter i nya kulturstråk.

Här är Carl Larsson på väg upp till sin mor på Kartbacken sensommaren 1905. Under armen har han en nymålade tavla från potatisupptagningen. (Siluett i plåt)

L Ingelström 2017-10-24